

zavzemajo cel vagon, ali vsaj pol vagona, to je 100 oziroma 50 meterskih stotov, dovolile so uprave avstrijskih železnic znatno znižano vožno ceno.

Da se sedaj ta tarifna ugodnost kolikor možno izkoristi in prejemni stroški soli za živino kar najbolj omejijo, je neobhodno potrebno, da se živinska sol prejema za celo leto na jedenkrat in vsaj po občinah, mnogokrat pa, če celo na vso občino odpade manj kot 100, oziroma 50 meterskih stotov na leto, tudi od več občin skupaj, to je »kumulativno«, po predpisih v § 8, odstavek 2. naredbe finančnega ministerstva z dne 20. decembra 1893 l. (drž. zak. št. 176, ukaznik št. 57), iz c. kr. zalog za sol. Poleg težkoč, ki se protivijo marsikje zjedinjenju več občin na tako skupno prejetje živinske soli, se ne dá tajiti, da mora biti za mnoge kmetovalce težavno živinsko sol na jedenkrat za celo leto naročiti in zanjo odpadajočo kupno ceno naprej pripraviti in položiti.

Da se pride tej neprilicnosti po možnosti v okom, je finančno ministerstvo, — ker za upravo solnega monopola veljavna načela ustanovitve državnih prodajalnic živinske soli poleg že obstoječih c. kr. zalog soli ne dopuščajo — v prvem oddelku nove naredbe dovolilo, da smejo samoupravne in poljedeljsko-gospodarske skupščine napraviti pod v onem oddelku navedenimi pogoji »skladišča za živinsko sol«. Potem ni nikake ovire, da one izmed navedenih skupščin, katerim finančno ministerstvo napravo skladišč za živinsko sol dovoli, vzdržujoč svojo odgovornost in jamstvo nasproti finančni upravi za izpolnjevanje predpisanih pogojev, ustanovitev in oskrbovanje, oziroma vodstvo dotičnih skladišč za živinsko sol (morebiti ponudbenim putem) prepusté drugim osebam, zlasti tudi trgovcem, kateri bi bili za to pač najbolj sposobni in bi tudi gotovo radi bili pripravljeni, žrtvovati za ustanovitev in opravljanje skladišč živinske soli potrebna denarna sredstva, že zaradi tega, ker bi s tem razširili krog svojih naročnikov.

Ustanovitev skladišč živinske soli bode kmetovalcem njemu prideljenih občin v tem oziru na korist, da si bodo živinsko sol v oni zalogi do vsakemu posameznemu na leto odmerjene množine mogli oskrbeti, oziroma nakupiti o vsakem času v poljubnih delnih količinah, kakor druge gospodarske potrebine. Tudi je pričakovati, da se bode živinska sol v zalogah oddajala kmetovalcem po kolikor mogoče nizkih cenah ker zaloge taisto lahko prejemajo z najnižjimi prevoznimi stroški in ker bodo skupščine, kojim se je ustanovitev skladišča dovolila, gotovo zavzemale gospodarskemu prospehu popolnoma ustrezajoče stališče.

Z ozirom na vse te z ustanovitvijo takšnih skladišč za živinsko sol združene ugodnosti in olajšave gledé dobave živinske soli po znižani ceni se mora le želja izreči, da bi se poklicane samoupravne, posebno pa poljedeljsko-gospodarske skupine v korist živino posedujočih kmetovalcev in v prospeh domače živinoreje za njim izročeno uravnavo c. kr. dopuščenih skladišč živinske soli v celi deželi na vso moč potrudile in v vsakem sodnem okraju najmanj jedno tako skladišče ustanovile, pri čemer jih bodo pristojna finančna oblastva najkrepkejše podpirala.

Žitne cene v Mariboru od 1. febr. do 9. febr. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 50 kr., rž 4 fl. 30 kr., ječmen 4 fl. 45 kr., oves 3 fl. 50 kr., turšica ali koruza 5 fl. 45 kr., proso 4 fl. 30 kr., ajda 4 fl. 70 kr. in fižol 7 fl. 70 kr.

Sejmovi. Dne 16. februarja v Poličanah (svinjski sejem) in v Kostrivnici. Dne 18. febr. v Braslovčah. Dne 19. febr. na Gornji Polskavi in v Pišecah. Dne

20. febr. v Imenem (svinjski sejem). Dne 21. febr. na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem) in v Šoštanj. Dne 22. febr. v Teharji in pri Sv. Filipu v Veračah.

Dopisi.

Iz Gradca. (Katoliško tiskovno društvo.) Kar je nam družba sv. Mohorja, je štajarskim Nemcem njih »tiskovno društvo«, ki je imelo 28. januarja t. l. svoj občni zbor, kjer se javno polaga račun. Letos bil je pa ta zbor posebno mnogoštevilno obiskan, ker šlo je za petindvajsetletnico. V številu udov društvo res strašno nazaduje od leta do leta, ni tako navdušenih poverjenikov kot pri nas, zadnje leto bilo je udov ne do cela 6000. A ker se društvo peča z knjigotiskom in trštvo na veliko, napredujejo tem bolj društveni zavodi, združeni z tiskarnami, katerih je troje: »Styria« in »Guttenberg« v Gradcu, »Judenburg« v Judenburgu. Te stojijo na vrhuncu dandanes le mogočega napredka in jim nesejo 25% čistega dohodka! — Zvečer onega dne bilo je slavnostno zborovanje v rokodelskem domu. Slavnostni govor imel je glasoviti o. Abel D. J. z Dunaja, potem so se na gledališkem odru tam kazale »žive slike«, predstavljajoče zgodovino katoliškega gibanja zadnjih 25 let, opirajé se na zgodovino sv. križa. Predstavljali so namreč te »slike« res živi ljudje, ali bilo jih je videti, kot bi bile podobe iz kamna sekane in iz lesa rezane. Se ve, je treba k temu pravega umetnika-voditelja in tak je v resnici mož, ki je te žive slike »stavil«, veren umetnik, rodom ljubljčan, Kurz pl. Goldenstein. Posebno navzoče kmečko ljudstvo, ki še kaj takega nikdar videlo ni, je kar strmelo. Star kmetič za menoj vskliknil je na glas v svojem spakedanem narečju: »To naj bi naši liberalci videli!« — Dan bil je res sijajen! Na shodu se je tudi naša slavna družba sv. Mohorja častno omenjala. — Učimo se tedaj v krščanski zastopnosti drug od drugega, in posnemajmo, kar vidimo dobrega tudi na naših sosedih, in ne samo obstanek, tudi napredek nam je zagotovljen! F. S. Š.

Iz Jarenine. (Slomšekova svečanost.) Premile besede: »Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do krščanske in narodne omike in prave sreče«, katere so nam kot drag slovenski biser zapustili nepozabljivi knezoškof Anton Martin Slomšek, vzbudile so hvaležnost tudi v srčih jareninskih kmetov. Naše kmečko bralno društvo si je naročilo Slomšekovo sliko, katera naj bi v čitalničnih prostorih viseča, vsakemu rodoljubo vzbudila v srcu sveti opominj: »Ljubi rojak, ne pozabi premilega slovenskega dobrotnika!« Sliko je izdelal znani slovenski akademični slikar J. Dekleva v Mariboru, njeno odkritje se bode vršilo pri Slomšekovi svečanosti dne 17. svečana v Jarenini, pri kateri priložnosti g. dr. Bezjak blagovoljno prevzame slavnostni govor. Vsi rodoljubi se najljubneje vabijo k mnogobrojni udeležbi. Zaradi lepšega in večjega prostora vršila se bode svečanost v gostilnici g. Deučmana.

Pesniški.

Od Velike Nedelje. (Bralno društvo) »Mir« je dne 27. januarja imelo svoj redni občni zbor ter so bili v odbor voljeni gospodje: Florijan Kuharič, obč. predstojnik, predsednikom; Jakob Menhart, kaplan, podpredsednikom; Ivan Veselič, posest., tajnikom; Jurij Skvorc, trgovec, blagajničarjem; Tone Eberl, učitelj, knjižničarjem, ki je ob enem tudi pevovodja; odbornikom pa gg.: Ivan Meško, posestnik in obč. predstojnik; Ivan Kosar, nadučitelj; Tone Habjanič, posest.; Lorenc Šoštarič, posestnik. Pokazalo se je o tej priliki, da društvo vsestransko zelo napreduje ter sme v tem oziru

smelo gledati v bodočnost. Za leto 1895. sklenilo je društvo si naročiti sledeče časopise: »Slov. Gospodar«, »Edinost«, »Domovina«, »Mir«, »Domoljub«, »Popotnik«, »Vrtec« v dveh iztisih, »Südst. Post«, »Dom in svet«, »Cvetje z vrtov sv. Frančiška«, »Slovanska knjižnica«. Na dalje pristopi kot ud k družbi sv. Mohorja, Matici slovenski ter družbi sv. Cirila in Metoda. Brezplačno nam pošilja gosp. Mato Irgolič, trgovec v Zagrebu, dnevnika »Agramer Tagblatt« in »Hrvatsko«. Zraven tega ima društvo že lepo število knjig na razpolago tako, da je za berilo vsem udom dovolj oskrbljeno. Dal Bog, da se ga vsi pridno poslužujejo in se razvedrujejo! J.

Iz Slovenskih goric. (Vinorejsko društvo.) Vinorejci in prijatelji prežlahatne vinske kaplice, vzbudimo se iz dolgega spanja; že je skrajni čas za nas, da resno pomislimo, kako bi se dalo vinorejstvo na boljše stopinjo povzdigniti in kmetovalcu do gmotnega stanja pomagati! Ne zamudimo zlatega časa več, združujmo se! Povabljeni ste, prijatelji vinorejstva, h glavni vinorejski skupščini k Sv. Benediktu na 17. februarja t. l. Ob 3. uri popoldne se novi člani vsprejemajo v šolskem poslopju; točno ob 4. uri pa se začne zborovanje ravno tam. Vspored: 1. Pozdrav, 2. poročilo, 3. govor o vinorejstvu, 4. prosti pogovori in nasveti. Potem pa se podajo društveni člani iz šole h krčmarju Josipu Kranjarju, kjer bode zabava: Igra, godba, petje in srečkanje, tudi se bode po možnosti skrbelo za dobro preostrežbo. Vabimo Vas prav uljudno, da pridete k zboru in k zabavi! Peščanski.

Iz Zalea. (Ustanovni shod) slov. katol. delavskega društva se je jako slovesno praznoval preteklo nedeljo. Ob 4. uri popoldne otvori zborovanje č. g. J. Dekort in pozdravi okoli 150 došlih delavcev in č. g. goste, kakor mil. g. opata in svetlega kneza Salma. Potem je bila volitev odbora in predsednikom je bil izvoljen g. Jern. Meh, podpredsednikom č. g. M. Ulčnik in tajnikom č. g. M. Osenjak. Za tem govori č. g. prefekt Korošec o skrbi sv. cerkve za delavce, gospod D. Hribar o bedi delavcev in potrebi krščanskih delavskih društev in g. J. Gostinčar iz Ljubljane o delavskem vprašanju, katero socijalni demokrati ne morejo nikakor rešiti, pač pa krščanski socijalisti. Ker tem govorom nihče ni imel kaj pripomniti, sklene g. podpredsednik zborovanje s trikratnim živio-klicem sv. očetu, milostlj. knezoškofu in presvetl. cesarju. — Došlo je pet brzojavnih pozdravov, od katerih je posebno vse razveselil prelepi odgovor mil. knezoškofa, ki se glasi: »Za izraz verne udanosti izrekam spodobno zahvalo. Pozdravljam vesel ustanovitev času primernega in zato hvale in podpore vrednega društva, kateremu želim vso obilnost božjega blagoslova. Mihael, knezoškof«.

Iz Celja. (Kat. podpornemu društvu) za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester so darovali, oziroma letnino plačali sledeči p. n. č. g. udi: Občina celjske okolice 300 gold., celjska posojilnica 150 gold., okrajni zastop celjski 100 gold., Ana Dimec v Medlogu 50 gld., slavne posojilnice: v Konjicah 25 gld., v Zalcu 20 gld., v Vitanji in v Mozirju po 15 gld., v Gornjem gradu 5 gld., Fr. Naprudnik, duh. v pokoju, 20 gld., Jož. Dekort, kaplan v Zalcu, 13 gld. 60 kr., dr. Iv. Mlakar, prof. v Mariboru, Val. Mikuš, kaplan v Št. Juriju, Pet. Erjavec, žup. v Trbovljah, Bl. Rotnik, duh. v pok., po 10 gld., Vin. Kolar, prov. v Reki, 8 gld. 9 kr., Jernej Voh, nadžup. itd. v Konjicah, 5 gld. 50 kr., Jož. Majeen, dvor. kapl., Ant. Veternik, kapl. v Trbovljah, Ant. Hajšek, čast. korar itd. v Slov. Bistrici, Jak. Krušič, žup. v Št. Andražu, Fr. Korošec, prefekt v Mariboru, Ter. Jezernik, neimenovan v Vojniku, Jak. Marzidovšek, c. in kr. voj. kapl., Iv. Krener, žup. v pok., Fr. Walter, žup. v Rajhenburgu, monsig. Luka Jeran, kanonik v

Ljubljani, Fr. Hrastelj, žup. v Ribnici, Jur. Šelih, kapl. v Novi cerkvi, Ant. Šlander, župnik v Starem trgu, po 5 gld., Marjeta Štupica 4 gld., Ljud. Schellander, c. kr. fin. urad. v pok., Ant. Žizek, zdravnik, Fr. Lončar, tajnik posojilnice, Jož. Kardinar, kapl. v Dobrni, neimenovan v Celju po 3 gld., Fr. Krašovec, pozlatar, 2 gld. 50 kr., Alojzija Stožički, hiš., neimenovan iz Št. Jurija, Mar. Farčnik, oskrbnica, Neža Pfeifer, hiš., Mat. Murn, hiš. posest. na Bregu, Jan. Kozinc, žup. v Slivnici, Antonija Cerjak, posest. v Rajhenburgu, Ivanka Žizek, zdrav. soproga, Jak. Merc, žup. v Črešnjicah, Liza Marot, zaseb., Mart. Ulčnik, kaplan v Grižah, Helena in Ana Lipovšek, Matevž Glinšek, župan, Jozefa Lipovšek, pos. v Medlogu, Karol Šah, posest. v Liscah, Ana Strašek, gospa v Celju, Mih. Gobec, posestnik v Babnem, Jan. Zupanc, posest. v Gaberjih, Mat. Šah, črevljar, po 2 gld., Marko Tomazič, kaplan v Konjicah, 2 gld. 50 kr., v pušici »pri grozdu« 2 gld. 54 kr., pri »grenadirju« 2 gld. 72 kr., več skupaj 4 gld. 56 kr. Bog plati vsem dobrotnikom!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo sveli cesar so se 11. t. m. odpeljali na južno Francosko v Kap Martin in ondi ostanejo s svetlo cesarico kakih 14 dni. — Državni zbor se spet začne dne 19. t. m. Na dnevnem redu bo 1. poročilo peticijskega odseka o peticijah; 2. nadaljevanje podrobnega razgovora o načrtu kazenske postave.

Gornjeavstrijsko. Deželni zbor je 7. t. m. sprejel predlog, s katerim se deželnemu odboru naroča, da se vsled skofove želje posvetuje z deželnim šolskim svetom in skofijskim ordinarijatom glede pomnožitve ur za veronauk na ljudskih šolah. Cesarski namestnik je izjavil, da bode vlada temu ugodila.

Česko. Menda kmalu spomladi bodo volitve za češki deželni zbor. Mladocihi se že pripravljajo. Postavili bodo svoje kandidate v vseh čeških pokrajinah, tudi v tistih, katere sedaj zastopajo starocihi. — Dne 4. februarja je liberalni poslanec dr. V. Russ poročal v Karlovi v. varih. Značilno je, da so ga le židje poslušali in mu ploskali.

Tirolsko. Več kmečkih občin je prosilo, naj se na jednorazrednih ljudskih šolah namestijo šolske sestre, ki manj stanejo, kakor učitelji. Deželni zbor je sprejel ta predlog, da se predloži učnemu ministerstvu.

Štajarsko. O izstopu naših poslancev iz deželnega zbora govori se na prvem mestu. Deželni glavar je pozneje hotel svoj podpis zagovarjati, pa se mu ni posrečilo. V soboto pa so nemški konservativci v deželnem zboru predlagali, naj vlada na spodnjem Štajarskem tako uredi srednje šole, da bodo dijaki razumeli oba deželna jezika, ko zapusté učni zavod.

Koroško. Lani je deželni zbor sklenil postavni načrt o napravi deželne hipotečne banke, toda 5. t. m. se je deželnemu zboru naznanilo, da ta postavni načrt ni dobil cesarjevega potrjenja. — V Medgorju so pri obč. volitvah zmagali v 3. in 2. razredu Slovenci.

Kranjsko. Na Dolenjskem utegne v mestih in trgih pri dopolnilni volitvi v državni zbor g. Tomo Zupan zmagati. Te dni je objavil poziv na volilce. — Prih. mesec se bode otvoril na c. kr. strokovni šoli za lesno obrt v Ljubljani oddelek za pletarstvo. Učiteljem je imenovan g. J. Baran.

Primorsko. Goriski slov. polanci se ne morejo več pogajati z laškimi, ker ti za »Agro Montalconese«